

Motion till riksdagen 2025/26:1858

av Carina Ödebrink m.fl. (S)

Högskolan i Jönköping som universitet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta Högskolan i Jönköpings betydelse för nationens och regionens ekonomiska tillväxt, kompetensförsörjning och innovationskraft och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige står inför betydande samhällsutmaningar, där global konkurrens, den gröna och digitala omställningen samt säkerhetspolitiska förändringar ställer höga krav på kunskapsutveckling, innovationsförmåga och en stark akademisk infrastruktur. Ekonomisk tillväxt och social hållbarhet har en tydlig regional förankring, och tillgång till högre utbildning och forskning är avgörande för att möjliggöra långsiktig utveckling i hela landet.

Mot denna bakgrund är det centralt att forsknings- och utbildningspolitiken i högre grad samordnas med regional utvecklingspolitik och näringslivets behov. Den nuvarande regeringens centralisering av högre utbildning och forskning riskerar dock att försvaga detta arbete – särskilt i en tid av lågkonjunktur, geopolitisk oro och ett snabbt teknologiskt skifte.

Högskolan i Jönköping är ett internationellt profilerat lärosäte med stark lokal förankring. Lärosätet spelar en avgörande roll för att möta kompetensbehoven i Jönköpings län – ett av Sveriges mest exportintensiva län. Enligt Tillväxtanalys (2023)

är länet det fjärde största exportlänet i landet, efter de tre storstadsregionerna. Samtidigt är det, enligt Arbetsförmedlingen (2023), det mest industriberoende länet i Sverige sett till andelen sysselsatta inom tillverkningsindustrin – cirka 25 procent.

Den forskning och utbildning som bedrivs vid lärosätet, särskilt inom teknik, IT, affärsutveckling och lärarutbildning, har stor betydelse för små och medelstora företags innovationsförmåga. I takt med att den gröna och digitala omställningen ställer allt högre krav på näringslivet krävs statlig medverkan för att säkra långsiktiga investeringar i forskningskapacitet och kompetensförsörjning i hela landet.

Jönköping University har genom sin strategiska inriktning på entreprenörskap, internationalisering och samverkan med näringslivet byggt upp starka profilområden. Lärosätet är en av få svenska högskolor som ingår i det europeiska universitetssamarbetet E³UDRES², ett initiativ finansierat av EU-kommissionen. Syftet är att skapa en gemensam europeisk utbildnings- och forskningsstruktur som stärker mobilitet, kunskapsutbyte och excellens.

Vidare är Jönköping International Business School (JIBS), som är en del av lärosätet, internationellt erkänd. I Eduniversal Global Masters Ranking 2024 placerades JIBS masterprogram i International Financial Analysis bland de främsta i världen inom sitt område. Denna typ av internationellt erkännande bidrar både till regionens attraktionskraft och till att stärka Sveriges samlade kunskapsexport.

Det är också värt att notera att Högskolan i Jönköping i flera år uppvisat forsknings- och utbildningsresultat som ligger i nivå med, eller överträffar, flera av de befintliga universiteten i Sverige. Enligt Universitetskanslersämbetets modell för fördelning av basanslag presterar lärosätet mycket väl i förhållande till sin storlek och resurstilldelning, vilket visar att lärosätet förvaltar varje skattekrona med stor effektivitet.

Trots dessa framgångar har Högskolan i Jönköping ännu inte tillerkänts universitetsstatus, vilket begränsar dess möjligheter att ytterligare stärka sin forskningsinfrastruktur, attrahera internationella forskare och doktorander samt delta i strategiska forskningssatsningar på lika villkor.

En uppgradering till universitetsstatus skulle möjliggöra ökad akademisk självständighet, förbättrad forskningsmiljö och positiva effekter i form av regional kompetensförsörjning, innovation och tillväxt. Det skulle också bidra till att motverka den geografiska obalansen i det svenska universitetslandskapet.

Mot denna bakgrund bör regeringen se över möjligheten att erkänna Högskolan i Jönköping universitetsstatus, med hänsyn till lärosätets dokumenterade kapacitet och dess betydelse för både regional utveckling, Sveriges nationella innovationssystem och dess internationella betydelse.

Carina Ödebrink (S)

Johanna Haraldsson (S)

Markus Kauppinen (S)